

Maakuntien valmius toimeenpanoon

Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö selvittivät maakuntien tilannekuvaa ja valmiutta maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpanoon kahdella kyselyllä 5.6. ja 8.6.2018. Kyselyt suunnattiin maakuntien muutosjohtajille.

Kooste kyselyn vastauksista tehtiin 13.6.2018. Osa muutosjohtajista on tarkentanut vastauksiaan tämän jälkeen, mikä on otettu huomioon tässä koonnissa.

1. Muutoksen hallinnollinen toimeenpano

Ensimmäisessä kyselyssä selvitettiin maakuntien näkemystä siihen, ehtivätkö ne toimeenpanna uudistuksen, mikäli maakuntavaltuustot aloittavat 1.3.2019 ja järjestämisvastuu siirtyy 1.1.2020.

15 maakuntaa vastasi, että muutoksen toimeenpano on mahdollista tällä aikataululla. Suuri osa vastaajista piti tätä hyvin toteutettavana, mutta muutamat vastaajista suhtautuivat jossain määrin varauksella tähän aikatauluun. Monessa vastauksessa korostettiin, että 1.3.2018 on ehdoton takaraja maakuntavaltuustojen aloittamiselle, jos järjestämisvastuu siirtyy vuoden 1.1.2020. Useat maakunnat totesivat, että aikaa tarvitaan nimenomaan demokraattisen päätöksenteon turvaamiseksi. Muutamat maakunnat esittivät myös väliaikaishallinnon vahvempaa demokraattista ohjausta.

Uusimaa ja Varsinais-Suomi vastasivat, että muutoksen toteutus ei ole tällä aikataululla mahdollista. Heidän näkemyksensä on, että toimeenpanolle on jätettävä aikaa vähintään vuosi. Pohjanmaa piti aikataulua epärealistisena, mutta totesi, että muutos toimeenpannaan päätetyssä aikataulussa.

2. Valinnanvapauden toteutusajankohta

Toisessa kyselyssä selvitettiin maakunnan valmiutta ottaa käyttöön valinnanvapausjärjestelmän eri muotoja, jos maakunnat perustetaan nykyisen aikataulun mukaan. Tässä kyselyssä vastaukset vaihtelivat varsin paljon. Lähes kaikki maakunnat korostivat pilottien merkitystä toimeenpanon vaiheistajana.

Sote-keskuksen valinnanvapauden osalta Etelä-Karjala arvioi voivansa aloittaa jo vuonna 2019. Vuonna 2020 voisivat aloittaa Keski-Suomi, Pohjois-Karjala ja Kainuu. Vuonna 2021 aloitus olisi mahdollista seitsemässä maakunnassa. Muut maakunnat esittävät vaiheittaista toimeenpanoa vuosien 2020-2024 aikana.

Asiakassetelin käyttöönottovalmius painottuu vuosiin 2020-2021. Seitsemän maakuntaa voisi aloittaa vuonna 2020 ja kymmenen vuonna 2021, muutamat vaiheistaen useammalle vuodelle. Ainoastaan Uusimaa siirtäisi aloittamisen vuoteen 2022.

Valmius *henkilökohtaisen budjetin* käyttöönottoon näyttää olevan varsin samanlainen asiakassetelin kanssa. Kuusi maakuntaa kertoo valmiuden olevan vuonna 2020. Etelä-Karjala olisi valmis aloittamaan jo vuonna 2018. Muut maakunnat ilmoittivat toimeenpanovalmiudekseen vuoden 2021 tai 2022.

Suun terveydenhuollon valinnanvapauden osalta näyttää olevan suurin yksimielisyys aloittamisen ajankohdasta. Keski-Suomi ja Kainuu olisivat valmiita aloittamaan 2020 ja Pohjois-Karjala vuonna 2021. Muut maakunnat ilmoittavat aloittamisen ajankohdaksi vuodet 2022-2023.